

Prima instanță: Judecătoria Taraclia
Judecător: S. Uzun
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul
Judecători: G. Vavrin, I. Dănăilă, R. Petrov

Dosarul nr. 2rac-347/17

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iuliana Oprea, Luiza Gafton
Dumitru Mardari, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Electromontaj Prim” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată și menținută hotărârea Judecătoria Taraclia din 24 august 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 09 iunie 2015 reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Electromontaj Prim” (în continuare - SRL „Electromontaj Prim”), avocatul Svetlana Chirilenco a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare - ÎCS „Bulgari Winery” SRL) cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 03 noiembrie 2014 a încheiat cu ÎCS „Bulgari Winery” SRL contractul de antrepriză nr. 34, prin care s-a obligat să presteze servicii în domeniul de electromontare la secția de producere a vinului spumant a ÎCS „Bulgari Winery” SRL, or. Tvardița raionul Taraclia, ultima fiind obligată să recepționeze lucrările prestate, costul serviciilor fiind estimate în mărime de 534 859,29 de lei.

Menționează că, după recepționarea fiecărei etape a lucrărilor prestate, de către părți au fost semnate actele de îndeplinire a lucrărilor și anume: pentru luna

noiembrie 2014 în sumă de 129 377,56 de lei, conform facturii nr. FB6913728 din 28 noiembrie 2014; pentru luna decembrie 2014 în sumă de 118 011,10 lei, conform facturii nr. FB6913731 din 30 decembrie 2014, iar pentru luna februarie 2015 au fost îndeplinite lucrări în mărime de 240 351,88 de lei, suma nefiind achitată de ÎCS „Bulgari Winery” SRL.

Sustine că, la data de 31 martie 2015 în adresa pârâtului a fost expediată cererea prealabilă, prin care s-a solicitat achitarea sumei datorate până la data de 15 aprilie 2015, obligație neexecutată până în prezent.

Solicită reclamantul încasarea din contul ÎCS „Bulgari Winery” SRL a sumei de 240 351,88 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 18 987,65 de lei cu titlu de penalitate, a sumei de 7 780,18 lei cu titlu de taxa de stat și suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriai Târgu Mureș din 24 august 2015 s-a admis acțiunea, s-a încasat de la ÎCS „Bulgari Winery” SRL în beneficiul „Electromontaj Prim” SRL suma de 240 351,88 de lei cu titlu de datorie, penalitatea în sumă de 18 987,65 de lei, cheltuielile pentru plata taxei de stat în sumă de 7 780,18 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5 000 de lei (f.d.172-f.d.175, volumul I).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016 s-a admis apelul declarat de ÎCS „Bulgari Winery” SRL, s-a casat hotărârea Judecătoriai Târgu Mureș din 24 august 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea, s-a încasat de la „Electromontaj Prim” SRL în beneficiul ÎCS „Bulgari Winery” SRL cheltuielile de judecată în sumă de 5 835,14 lei (f.d.235, f.d.236-f.d.240, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2016 s-a admis recursul declarat de SRL „Electromontaj Prim”, fiind casată decizia Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2016, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Cahul în alt complet judecătoreț.

Astfel, după rejudecare cauzei, prin decizia Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2017:

- s-a respins apelul declarat de ÎCS „Bulgari Winery” SRL;
- s-a menținut hotărârea Judecătoriai Târgu Mureș din 24 august 2015 în cauza civilă la acțiunea formulată de SRL „Electromontaj Prim” împotriva ÎCS „Bulgari Winery” SRL cu privire la încasarea datoriei;
- s-a respins cererea SRL „Electromontaj Prim” privind încasarea de la ÎCS „Bulgari Winery” SRL a dobânzii de întârziere în sumă de 63 941 lei;
- s-a încasat de la ÎCS „Bulgari Winery” SRL în beneficiul SRL „Electromontaj Prim” cheltuieli judiciare suportate pentru asistență juridică în sumă de 2 000 lei (f.d.160, f.d.161-f.d.178, vol. II).

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 21 august 2017 ÎCS „Bulgari Winery” SRL a declarat recurs, completându-l la 29 august 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2017 și respingerea acțiunii reclamantului SRL „Electromontaj Prim” ca neîntemeiate.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât

decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În acest sens s-a invocat că contrar prevederilor art. 148 alin. (1) CPC, instanța de apel a respins demersul privind numirea expertizei tehnice în construcții, pentru a elucida volumul și calitatea lucrărilor efectuate de SRL „Electromontaj Prim”, necesitatea căreia a fost menționată inclusiv prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2016, prin care cauza a fost remisă spre rejudecare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 03 iulie 2017, recursul se consideră declarat în termen.

La 13 octombrie 2017 intimatul SRL „Electromontaj Prim” a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Electromontaj Prim” urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Materialele cauzei atestă că, la data de 03 noiembrie 2014 între SRL “Electromontaj Prim” în calitate de antreprenor și ÎCS “Bulgari Winery” SRL în calitate de client a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 34 ce are ca obiect prestarea lucrărilor de electromontare la secția de producere a vinului spumant a ÎCS „Bulgari Winery” SRL situat în or. Tvardița raionul Taraclia în corespundere cu documentele de proiect și a devizului de cheltuieli.

Conform pct. 3.1 din contract, SRL “Electromontaj Prim” s-a obligat să îndeplinească lucrările prevăzute în contract în termen de 30 de zile lucrătoare începând cu data recepționării avansului în sumă de 70000 de lei. Totodată, potrivit pct. 4.3 din contract, SRL “Electromontaj Prim” s-a obligat să inițieze lucrările de electromontare după scurgerea a 5 zile de la momentul semnării actului de primire a comenzii de efectuare a lucrărilor și recepționării avansului menționat.

Prin factura fiscală seria FB nr. 6913728 din 28 noiembrie 2014 eliberată de către SRL “Electromontaj Prim” se pretinde efectuarea lucrărilor de

electromontare în sumă de 129 377,56 de lei reflectate în actul lucrărilor efectuate pentru luna noiembrie 2014, ce constituie anexă la contractul de antrepriză nr. 34 din 03.11.2014 (f.d. 10-11, vol. I).

Prin factura fiscală seria FB nr. 6913731 din 30 decembrie 2014 eliberată de către SRL "Electromontaj Prim" se pretinde efectuarea lucrărilor de electromontare în sumă de 118 011 de lei reflectate în actul lucrărilor efectuate pentru luna decembrie 2014, ce constituie anexă la contractul de antrepriză nr. 34 din 03.11.2014 (f.d. 15-17, vol. I).

În acest sens, Colegiul menționează că între părțile contractante a survenit un litigiu cu referire la volumul și calitatea serviciilor prestate.

Prin hotărârea Judecătorei Taracalia din 24 august 2015 s-a admis acțiunea, s-a încasat de la ÎCS „Bulgari Winery” SRL în beneficiul „Electromontaj Prim” SRL suma de 240 351,88 de lei cu titlu de datorie, penalitatea în sumă de 18 987,65 de lei, cheltuielile pentru plata taxei de stat în sumă de 7 780,18 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5 000 de lei (f.d.172-f.d.175, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 28 iunie 2016 s-a admis apelul declarat de ÎCS „Bulgari Winery” SRL, s-a casat hotărârea Judecătorei Taracalia din 24 august 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea, s-a încasat de la „Electromontaj Prim” SRL în beneficiul ÎCS „Bulgari Winery” SRL cheltuielile de judecată în sumă de 5 835,14 lei, decizie care a fost contestată cu recurs.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2016 prin care s-a casat decizia Curții de Apel Cahul din 28 iunie 2016, cu restituirea cauzei spre rejudecare, instanța de recurs a sesizat un șir de încălcări și neclarități în ceea ce privește examinarea cauzei în instanțele inferioare, inclusiv cu mențiunea că instanța de apel la rejudecarea pricinii urmează să stabilească dacă în speță a avut loc o executare deplină a obligațiilor contractuale fie eventual existența manifestării de voință a unuia dintre contractanți în sensul rezilierii contractului, volumul lucrărilor real îndeplinite de recurent, efectele generate de întârzierea executării obligațiilor contractuale precum și soarta lucrărilor efectuate tardiv de către antreprenor din perspectiva îmbogățirii fără justă cauză a clientului.

Astfel, în vederea elucidării circumstanțelor respective, Colegiul menționează că în cadrul rejudecării cauzei în instanța de apel, recurentul-apelant SRL „Bulgari Winery” la data de 06 februarie 2017, și ulterior, la 03 mai 2017, a depus cerere privind numirea expertizei tehnice în construcții.

În cererea respectivă s-a menționat că obiectul litigiului îl constituie încasarea plăților pentru lucrările neefectuate în secția de producere a vinului spumant „Bulgari Winery”, urmărindu-se scopul îmbogățirii fără justă cauză, totodată s-a invocat că intimatul nu a folosit materialele, piesele specificate în devizul de cheltuieli din 03 noiembrie 2014 și cerințelor tehnice din documentația de proiect, nu a executat integral volumul de lucrări specificat și nu a respectat parametrii de calitate a lucrărilor de electromontare în secția de producere a vinului spumant „Bulgari Winery”.

În acest sens s-a menționat că pentru a stabilit dacă volumul de lucrări programate în devizul de lucrări și cheltuieli din 03 noiembrie 2014 corespunde cerințelor tehnice din documentația de proiect și volumului de lucrări efectuate și recepționate prin actele de predare - primire din noiembrie 2014, decembrie 2014 și februarie 2014 sunt necesare cunoștințe speciale și din acest motiv este necesară numirea unei expertize tehnice în construcții.

În ordinea de idei respectivă, Colegiul menționează că conform prevederilor art. 148 alin. (1) CPC, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar cazurile prevăzute de lege, din oficiu.

Astfel, analizând circumstanțele speței raportate la cadrul legal menționat, Colegiul consideră că instanța de apel a respins demersul privind solicitarea numirii unei expertize examinând superficial circumstanțele care au stat la baza înaintării acestuia, respectiv nu a elucidat aspectele determinante ale litigiului.

Totodată, Colegiul reține că raționamentul instanței de apel cu referire la imposibilitatea numirii unei expertize din cauză că au fost operate modificări în lucrările inițiale efectuate de către SRL „Electromontaj Prim” nu rezistă criticii, în situația în care Colegiul consideră că constatarea unor astfel de circumstanțe este posibilă doar de către un expert în domeniul respectiv, mai mult ca atât posibilitatea reală de a efectua o expertiză într-un domeniu s-au altul urmează a fi coordonată doar cu persoana-expertul în sarcina căruia urmează a fi pusă efectuarea unei asemenea expertize.

Astfel, concluzionând cu referire la legalitatea deciziei Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, instanța de apel în urma aplicării eronate a prevederilor legii procesuale menționate anterior, neîntemeiat a respins demersul privind numirea expertizei tehnice în construcții, pentru a elucida volumul și calitatea lucrărilor efectuate de SRL „Electromontaj Prim”, necesitatea căreia a fost menționată inclusiv prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2016, prin care cauza a fost remisă spre rejudecare.

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar de a menționa că stabilirea circumstanțelor respective constituie o sarcină a instanței de judecată pentru soluționarea complexă și echitabilă a litigiului dedus judecării.

Totodată, Colegiul menționează că potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu

respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2017 în cauză civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Electromontaj Prim”, avocatul Svetlana Chirilenco împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Bulgari Winery” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Cahul în alt complet judecătoreț.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Dumitru Mardari

Ion Druță